

Patroni horníků a hornická ocenění

(S poděkováním Dr. Vladimírovi Vlasákovi, emeritnímu řediteli archivu v Jindřichovicích a jeho paní za přátelskou a trpělivou pomoc při vyhledávání informací nejen pro tento článek. Štěpán Podešť)

Na chodovském hornickém praporu, vysvěceném prvního dne 15. setkání hornických měst a obcí ČR a poté neseném v průvodu ulicemi Chodova, jsou vyobrazeni dva horničtí patroni - svatá Barbora a svatý Prokop. Možná, že se někdo zeptá, proč oba, proč je na praporu spolu s obecně známou patronkou havířů i zakladatel Sázavského kláštera.

Svatá Barbora je patronkou horníků, hutníků, dětí, dělostřelců, architektů, matematiků a také dalších povolání, u nichž hrozí riziko náhlé či násilné smrti a ochránkyní proti smrti bleskem v časech bouří a požárů. Nejen u nás, ale i v dalších zemích. A to i přesto, že roku 1969 byla vypuštěna ze seznamu katolických svatých s odůvodněním, že postava svaté Barbory z Nikomédie a její život nejsou historicky doloženy. I ve zdejší oblasti byla 4. prosince o svém svátku uctívána jako ochránkyně horníků, avšak o nějaké zvláštní slavnosti zdejšího hornictva na svátek sv. Barbory se hagiografická literatura ani chodovské kroniky nezmiňují (pokud je mi známo).

Zato ale v kronice města Chodova z doby první republiky na stranách 248 a 249 v oddílu týkajícím se národopisu najdeme záznam o slavení svátku sv. Prokopa jako hornického patrona osazenstvem dolů v Chodově - "Prokopifestu". Na den sv. Prokopa, tedy 4. července, se slavnostně odebrali horníci ze všech chodovských dolů ve svých černých uniformách do Lokte, kde byla sloužena za přítomnosti osazenstva všech šachet loketského horního revíru mše svatá. Poté se zúčastnili odpoledne "am sogenannten Scherbaum", společné slavnosti s hudbou a tancem. Zpět z Lokte se vraceli s vlastní, rovněž uniformovanou muzikou, na kterou vybrali malými příspěvky ze svých mezd. Svatý Prokop byl specificky českým, ale ve smyslu zemským, patronem jak oráčů a vinařů, tak také horníků. tedy na chodovský hornický prapor právem patří.

Bílý a černý kopáč na emblému uprostřed levého pole praporu připomínají, že v Chodově se těžilo nejen uhlí, ale i kaolín, letopočet 1799 pak to, že toho roku byl zapsán do chodovské matriky první občan s povoláním horník a důlní - Antonín Solles.

Hrdost havířů na jejich povolání i obecné uznání, kterého se jim za jejich práci dostává, dokládají i ocenění, která ti, kdo si je zaslouží, každoročně dostávají.

Státní báňská správa České republiky uděluje resortní medaili „**Záchranářský záslužný kříž**“. Uděluje se za výjimečné zásluhy při záchrane života nebo majetku projevené při zásahu báňských záchranářů, při cestě k zásahu nebo při výcviku. Může být udělena i za zvláštní zásluhy o zvýšení odborné úrovně báňské záchranné služby nebo záchranářské taktiky, a to při splnění podmínky nejméně deseti let činnosti v báňské záchranné službě. Medaile uděluje a odevzdává předseda Českého báňského úřadu.

Zřizovateli resortní **medaile Jiřího Agricolly** jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Český báňský úřad. Resortní medaile se uděluje k ocenění pracovníků v organizacích podléhajících doзору Státní báňské správy, pracovníků Státní báňské správy, ministerstev a ústředních orgánů zabývajících se hornictvím a pracovníků jiných odborů, kteří se o rozvoj hornictví zvláštním a ojedinělým způsobem zasloužili. Právo předávat resortní medaile Jiřího Agricolly má každý zřizovatel, v případech hodných zvláštního zřetele předávají zřizovatelé medaile společně.

Cena za bezpečnost v hornictví - **Zlatý Permon**, se propůjčuje a uděluje subjektům podléhajícím doзору státní báňské správy České republiky jako projev uznání za dosažení vynikajících výsledků v oblasti bezpečnosti práce. Zřizovateli ceny jsou Český báňský úřad, Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Odborový svaz Stavba České republiky. Cenu propůjčuje a uděluje, na základě rozhodnutí komise, jménem všech zřizovatelů předseda Českého báňského úřadu v pěti kategoriích:

- hlubinný důl (černé uhlí, lignit, uran)
- povrchový uhelný lom (hnědé uhlí)
- povrchový lom (pískovny, šterkovny atd., minimálně 51 zaměstnanců)
- podzemní stavitelství včetně těžby nafty (minimálně 51 zaměstnanců)
- organizace s maximálně 50 zaměstnanci

Cena za bezpečnost práce v hornictví se propůjčuje na základě žádosti a uděluje v měsíci březnu za předcházející kalendářní rok.

Český Permon je cena, která se uděluje od roku 2004 na slavnostech Setkání hornických měst a obcí ČR osobnostem nebo institucím, které se významně zasloužily o rozvoj hornických tradic v rámci České republiky. Byla vytvořena proto, aby zviditelňovala činnost hornických spolků a měst v rámci prezentace hornických tradic a především přivedla k této činnosti další subjekty. Navrhli ji a v život uvedli kamarádi ze spolku Společnost přátel Rudolfova, kde na 8. setkání hornických měst a obcí byly v roce 2004 poprvé ceny Český Permon také uděleny. Soška Permona na podstavci ve tvaru zvonku bude v sobotu 17. září slavnostně udělována i v Chodově na 15. setkání hornických měst a obcí ČR. Cena se uděluje v pěti kategoriích:

1. Hornický folklór
2. Záchrana technických památek
3. Největší počín roku (uskutečněný v období po udělení poslední ceny)
4. Celoživotní dílo
5. Mimořádná cena

O udělení cen v kategorii 1 až 4 rozhoduje Hornické konzilium. O udělení mimořádné ceny rozhoduje pořadatelské město s poradním hlasem Hornického konzilia. Mimořádná cena Český permon je zvláštním oceněním a uděluje se obvykle za zásluhy o povznesení hornických tradic ve vazbě na zvýšení společenské úrovně a prestiže setkání hornických měst a obcí. Nominovat kohokoli, tedy fyzickou i právnickou osobu, má právo každá fyzická i právnická osoba působící na území ČR.

